

Energiepaper

Een nieuw normaal in de energiecrisis

De mate waarin Nederlanders zich zorgen maken over de energievoorziening in Nederland is afgenomen. Onderzoek uit augustus 2022 toonde aan dat 46% zich nog zorgen maakte over dit onderwerp. Op dit moment maakt 37% zich zorgen om de energievoorziening in Nederland in het algemeen. Nog altijd een fors deel van de Nederlandse bevolking, maar de dalende lijn is ingezet. Na een roerige tijd op de energiemarkt lijkt het erop dat de onzekere tijden voor de meeste Nederlanders achter de rug zijn.

Zorgen en onzekerheid nemen af, maar zijn nog niet weg

Als we inzoomen op de prijs, dan blijkt dat Nederlanders op dit moment minder zorgen hebben over de prijsstijging van de energierekening. We zien een afname van 20%: van 84% in augustus 2022 naar 64% in februari 2023. Het lijkt erop dat het prijsplafond zorgt voor minder onzekerheid en minder zorgen. Daarnaast is een deel van de bevolking wellicht gewend geraakt aan een hogere energierekening en heeft haar uitgavepatroon daarop aangepast. Tevens heeft iedereen kunnen lezen dat de gasvoorraden in Nederland goed zijn gevuld. Hoewel de situatie op de energiemarkt nog niet volledig is gestabiliseerd, is de ergste onzekerheid van eind 2022 wel weggeëbd. Leven in een energiecrisis is het nieuwe normaal geworden.

Deze gewenning leidt wellicht tot een minder gevoel van urgentie voor de energietransitie. Vijf maanden geleden vond 70% van Nederland de energietransitie noodzakelijk. Dit is nu 64%. Daarbij zien we dat minder mensen vinden dat de

energietransitie te langzaam gaat. In augustus 2022 vond nog 46% dat de transitie te langzaam ging, op dit moment is dat nog 38%. Desondanks is het draagvlak voor de energietransitie groot. 64% van de Nederlanders vindt dit noodzakelijk. Zij zien met name het belang om Nederlandse energie op te wekken (79%).

Draagvlak energiebronnen

In dit licht is het interessant wat het draagvlak van de verschillende energiebronnen op dit moment is. Welke energiebronnen krijgen de voorkeur? En welke moeten absoluut niet worden ingezet? Bekijk het draagvlak in onderstaande tabel.

Wind-op-zee en zon-op-dak heeft het meeste draagvlak. De tabel laat zien dat respectievelijk 59% en 58% de voorkeur geeft aan windenergie van zee en zonne-energie van daken. Kernenergie is omstreden, net als gas. Vooral gas uit Groningen heeft veel tegenstanders. Kolen zijn in de ogen van de meeste Nederlanders geen optie meer.

Energiebron*	Welke (Nederlandse) energiebronnen hebben jouw voorkeur?	Welke (Nederlandse) energiebronnen zeker niet?
Windenergie van zee	59%	3%
Zonne-energie van daken	58%	2%
Windenergie van land	38%	7%
Zonne-energie van zonneweides	36%	8%
Kernenergie	31%	25%
Gas uit de Noordzee	20%	6%
Gas uit Groningen	14%	26%
Gas uit de Waddenzee	10%	10%
Biomassa	8%	13%
Bruinkool	2%	40%
Steenkool	1%	38%

In de volgende aflevering duiken we dieper in de elektriciteitsproductie afkomstig van zon- en windenergie. In hoeverre weet Nederland dat het aanbod van duurzame stroom fluctueert? Houden zij hier rekening mee? Nederlanders lijken zich te realiseren dat de overbelasting van het netwerk een probleem kan vormen.

In augustus 2022 zag slechts 13% dit als een probleem. Vijf maanden later realiseren zich meer mensen (27%) dat de overbelasting van het netwerk een probleem kan vormen. Dit biedt draagvlak voor flexibel stroomgebruik.

Wil je onderwerpen aandragen voor het energiepaper of heb je vragen, neem dan contact op met Caress (c.ridder@motivaction.nl) of Gerard (g.vanderwerf@motivaction.nl).

Onderzoeksverantwoording: n = 1.033. Representatief voor de Nederlandse bevolking. Het veldwerk is uitgevoerd in week 6 van 2023. * Er is aan de respondenten gevraagd om drie van de voorggelegde energiebronnen te kiezen

